

SÖDERBYBLADET

Nr 10 Årgång 13 december 2013 ISSN 1459-8493
Ansvarig utgivare: Södra Vallgrund Byaråd r.f.

Understödsföreningen informerar

Julcaféets skinka vägde 4220 g och Börje Anderson kom närmast med 4150 g.

Läst på anslagstavlan

Jaktföreningen meddelar att de röker kött (skinkor) vid jaktföreningens köttbastu. Köttet sätter de in lördagen den 21.12.2013 senast kl 10.00. Alla som vill delta anmäler sig till Ole Rönn tfn 045 632 3302.

Tack för Lucia, tack för jättefin teater!

Före vi flyttade till Södra Vallgrund, visste jag ingenting om Lucia-traditionen. Under de här 12 år, som vi har bott här, har Luciafesten blivit årets höjdpunkt för mig. Årets Luciafest var fin, som den brukar vara.

Först var det Luciatåg från Handlin till Lokalin. Lucian spred ljus till en annars så mörk kväll. Skolbarnen sjöng vackert på Lokalins trappa. Efter det bjöd Södra Vallgrund skola teatern "Pirater i Södra Vallgrund?". Teatern var rolig och publiken fick skratta mycket. Teatern spelades med stor glädje, som syntes till publiken. Alla skolbarn var jätteduktiga.

Tack till Södra Vallgrund skolas elever och personal! Teatern var superbra! Tack också till Understödsföreningen vid Södra Vallgrund skola och Ungdomsföreningen, som påverkade att Lucia- och teaterkvällen lyckades bra!

Julhälsningar, Heidi Jahkola

Kanonen - Slutreplik i kanonfrågan

Det har framförts tre olika alternativ om kanonens härkomst

1. Att kanonen skulle ha tagits som krigsbyte 1917 när ryssarna tillfångatogs på Ledören. Ryssarna hade ingen användning av en fartygskanon. Om de överhuvudtaget hade någon kanon där så var det någon som man kunde sikta med på rörliga mål.

2. Lotsarna på Korsören hade tre signalalternativ. Man hissade en flagga när stationen var bemannad och ett klot när den var obemannad. Dessutom hade man en signalkanon som användes vid dimma.

Följande händelse inträffade på Korsören i mitten av 1850-talet. Vid denna tidpunkt rådde som känt Krimkriget med Ryssland på den ena sidan och England med sina allierade på den andra. Adam Nyström var vid denna tid lots på Korsören, Adam fick begäran om lotsning in till Vasa men var osäker om fartygets nationalitet och vägrade lotsning.

Fartyget visade sig vara en engelsk barkass och som svar på hans vägran öppnades kanonportarna och flera skott avlossades mot lotsstugan som fattade eld och när elden nådde fram till Adams krutkagge flög hela lotsstugan i luften. Krutkaggen tyder ju på att en kanon fanns att tillgå på Korsören men borde ju ha varit lotsverket/statens egendom och bör inte sammankopplas med vår kanon. Var det då denna skjutglada barkass som förorsakade den unga vallgrundgossens död.

3. Man kan anta att barkassen fortsatte sin färd utan lots vilket resulterade i en grundstötning som ledde till att man blev tvungen att slänga en kanon i havet för att komma loss. Som tidigare nämnts gick m/s Beran med stor sannolikhet på grund vid samma grynnan 1935 och fick lossa en stor del av sin vetelast i havet för att komma loss.

Den kanon som våren efteråt håvades upp med en släphåv och fördes i land på Korsören bör vara den kanon som Sigurd Vestergård med stor möda på senare delen av 30-talet vintertid körde hem från Korsören genom väglös skog.

Lotsstugan på Korsören byggdes upp på nytt men gick samma öde till mötes den 14 augusti 1924 och nu med tre dödsoffer. Två unga gossar brändes inne och lotsen Hannes Sid fick offra sitt liv för att rädda sin son. Kort tid efteråt upphörde lotsstationen på Korsören med sin verksamhet. Eventuella tillhörigheter torde ha omhändertagits av ägaren/lotsverket.

Detta är de fakta som jag lyckats uppbringa om kanonens härkomst. Kanonen har ju med säkerhet funnits i byn sedan sent trettiotal och var och en kan ju ha sin egen uppfattning av denna redogörelse.

Gubbarna i byn enades samstämmigt om att kanonen skulle förbli i Södra Vallgrund, ett beslut som vi ingalunda kan frångå. Dess plats är lavetten vid ungdomslokalen och där bör den omedelbart stadigt förankras i urberget.

Adam Nyström var bosatt på åsen mellan Tildas och Stenas. Hans hus finns fortsättningsvis kvar i byn som sommarstuga nere vid Sommarösund. Adams dotter gifte sig med Sven Back (villas svennin) Sven var lots även han och familjen bosatte sig på Kalvholmen. Adam kom att bli farfarsmorfar åt min hustru. Adam drunknade 49 år gammal.

Lars-Ola Berg

Bibeln från Krimkriget

I augusti-numret av "Söderbybladet" (nr. 6/2013) berättade hedersmannen Lars-Ola Berg om en bibel som på märkliga vägar kommit till Vallgrund (norra delen, men låt gå...). Sommaren 1854 inträffade en tragisk episod vid Korsören. Den brittiska flottan patrullerade i våra farvatten. Ryssland – dit vi då tillhörde – låg i krig mot briter, fransmän och en del andra; Krimkriget. Som namnet säger var

det mest "action" nere vid Krimhalvön i dagens Ukraina. Men det hände en del här också. Via ett missförstånd blev en liten pojke från Norra Vallgrund, Anders Andersson Kock, skjuten till döds. Tragiken kunde inte bli ogjord. Men det hela beklagades djupt. Plus att familjen fick en bibel som försoningsgåva.

Åt mig nämnde Lars-Ola att bibeln idag kunde tänkas finnas hos Joakim Strand; ordförande för stadsfullmäktige i Vasa – men med rötterna i "skären". Eftersom jag i tiderna haft "Jocke" som fotbollsjunior var tröskeln låg att ta kontakt. Det här resulterade i en Vbl-artikel (29/11 2013). Dagen innan berättade jag om saken i Facebook-gruppen "Vallgrund och resten". I bägge fallen fanns en del bildmaterial med. Därför säkert en och annan som redan läst om det här. Men det gäller ju knappast alla?

– Klart jag har sett vi hade en gammal bibel hemma. Men det där med Krimkriget har jag aldrig hört förr. Då jag öppnade bibeln såg jag en lite svårtydd text, delvis på engelska. Då man sedan hör historien förstår man mer, summerar "Jocke".

En av Jockes släktingar från Norra Vallgrund – Michael Nordlund – räknade ut att den avlidne rimligen borde vara Jockes farmors (Elsie, född Nordlund), farfars (Johannes), farbror (Anders). En del har bra koll på läget!

Under Krimkriget togs alla sjömärken bort för att bromsa fienden. Vid Korsören gick det på tok då ett brittiskt fartyg anlöpte. De var medvetna om att det inte är någon vidare idé att åka båt på måfå i den här trakten. Därför bra att få tag på någon med lokalkännedom. Plötsligt fick man syn på ett gäng fiskare från Norra Vallgrund som flydde sin kos då de såg briter. Man sköt efter de flyende för att få dem på mer samarbetsvilligt humör. Det tokiga var att man här träffade en 8-åring pojke som dog av skadorna.

– Klart man började undra på vilket sätt pojken är släkt med mig. Jag förstod ju nog att det var på farmors sida. Farfar kom till "skären" från Oravais medan

farmor var hemma från trakten. Mamma är från Björkö, så därifrån kom den ju knappast.

Joakim Strand menar att han förvånats över hur pass många som kommit fram och diskuterat "bibelaneddoten" med honom. Inte bara han. Då hans mamma var ute på ärenden hade någon ropat "Spaar biiblin!" då de såg henne. Själv är Jocke tacksam inte minst för att han fick lite mer detaljerad koll på släktskapet med den som var huvudperson i det tragiska dramat.

Claus Stolpe

Efterlysning

Till Sommaröhallen efterfrågas en liten, "lätt-att-använda" och välfungerande radio för personalens välbefinnande. Finns det någon som har en överlopps? Kontakta Marlène eller mig, eller vik in någon måndagskväll efter nyår, när det lyser i Sommaröhallscaféet.

Dans i grannbyn 25.12.

Norra Vallgrund UF ordnar juldans för alla åldrar på juldagen. Dörrarna öppnas kl 20.30, Tremolo står för musiken och börjar spela ca 21.00. Inträder vuxna 15 euro, 10 euro för 15-18-åringar och under 15 år 5 euro.

Tomteuthyrning

Norra Vallgrund UF ordnar tomteuthyrning i Vallgrundbyarna även i år! Ring och boka på tfn 0442028676. Pris 30 euro.

Läst och lånat

I Facebookgruppen "Skäri Lopptorg" marknadsförs Lejonmankaniner som är leveransklara lagom till jul. Ta kontakt med Gabriella Westergård om intresse finns att skaffa en lurvig kaninkompis.

Roy Snygg säljer ett Baltica piano för 200 euro.

Rolf Snygg bjuder ut ett 120-liters akvarium till högstbjudande. Flera luftpumpar, 2-3 filter, håvar, slangar,

skrapor m.m. följer med. Till hundkojan behöver han en skumgummimadrass, som inte behöver vara superfin.

Sanna Sund söker slalomskor i storlek 40-41.

Daniel Yrjas söker en TV-bänk, modell smal, med åtminstone två hyllor.

Loppisannonserna är lånade utan att kontrollera om behovet eller försäljningsartiklarna finns kvar, annonserna är dock relativt nypublicerade, så lycka till med fyndandet eller försäljningen!

Den begagnade lärarinnan

Min mor hade vid ett tillfälle ett viktigt ärende till staden och blev tvungen att söka en vikarie för den dag hon skulle bli borta. I byn fanns vid tillfället två pensionerade skolfröknar, nämligen systrarna Gerda och Mia Öjst som efter pensioneringen bodde på vinden i sin gamla hemgård på Kalvholmen. Gerda lovade att ställa upp som ersättare.

Vid skoldagens slut berättade min mor att följande dag skulle de få en pensionerad lärarinna som skulle hålla lektionerna och en av gossarna uppfattade ordet pensionerad med barnets logiska tankegång genom att vid hemkomsten berätta för sin mor att "Om måros ska vi ha in begagna lärarinno"

Lars-Ola Berg

Julförberedelser

Vad önskar du dig i julklapp? Lite snö skulle vi väl kunna ha. Och några grader kallt, så det klarnar upp lite. Regnet sparar vi till nästa år, till exempel till april. Hoppas du inte råkar lika illa ut som Styrbjörn gjorde i vitsen jag läste, som förra julen fick "en så skrikig pyjamas att han inte kunde sova utan öronproppar!"

Med två dagars semester i julveckan blir det nio dagar ledigt i sträck för en sådan här kontorsråtta som jag, det känns lyxigt. De brukar visa en hel del filmer i tv kring jul, ofta mitt i dagen dessutom, så risken finns att jag bor i tv-soffan både

dagar och kvällar. Men vad gör det? Det är ju ledigt! Och kommer det ingen film värd att se på kan jag läsa någon av mina många ännu olästa böcker OCH prissätta dem för att sälja dem (åt dig eller någon annan) i antikvariatet senare, då vi öppnar igen. Om du vill ha pengar för dina böcker i din bokhylla så hör av dig, jag har ett bra knep på hur man kan göra...

Julborden brukar ju digna av godsaker och läckerheter i mängder, men hav förtröstan! Jag hittade en glädjande historia, läs här!

"Regler för kalorier inför julen"

- om du äter något när ingen annan ser, så innehåller det inte några kalorier.

- allt du slickar från skedar, slickepottar eller knivar är ett led i tillverkningsprocessen och innehåller därmed inga kalorier.

- mat som har samma färg innehåller lika mycket kalorier. Exempelvis så innehåller vit choklad lika få kalorier som champagne.

- julgodis, såsom mintchoklad, äggtoddy, glögg, konjak med mera, intas av medicinskt skäl under julhelgen och räknas ALDRIG.

- om ni är många som äter tillsammans så räknas endast de kalorier du får i dig utöver de kalorier de andra får i sig.

Det låter ju rätt, eller?

Har ni hört om värmeljuskakten? Stormossen ordnar en tävling för alla grundskolor på Stormossens verksamhetsområde. Tävlingsregler är fyra:

1. Man samlar in använda värmeljuskoppar
2. Tävlingen är åt grundskolor, åk 0-9
3. Mängden insamlade värmeljusskal ställs i relation till klassens elevantal.
4. Vinnaren i jakten är den klass som samlat in flest värmeljusskal per elev. Tävlingstiden är 1.11.2013 - 31.1.2014.

Målsättningen är att aktivera eleverna så att de uppmärksammar sina egna konsumtionsvanor och sorteringsrutiner. Meningen är inte att öka konsumtionen, utan att bygga ett nätverk varifrån man samlar värmeljuskopparna. Målet är också att fästa invånarnas uppmärksamhet vid

materialåtervinning samt åskådliggöra hur små handlingar och avfallsföremål är betydelsefulla. Värmeljusskal av aluminium är en värdefull råvara för metallindustrin. Aluminium som finns bland brännbart avfall hamnar till ugnen i avfallskraftverket, var aluminiumet orsakar problem då den smälter fast i roosterpannan.

Huvudvinsten är en äventyrsdag åt hela klassen. Den innehåller besök till avfallsförbränningsanläggning Westenergy Oy, pizza och bio. Transport ingår i priset. 2-4 vinster är bio, men utan transport. Alla som deltar i tävlingen får en liten överraskning. Samla du också, du har säkert någon som tar emot dina värmeljusskal!

Nästa år då? Vad skall vi göra då? Åtminstone skall 10 numror eller kanske fler av denna tidning landa i din postlåda. Du får ju gärna vara delaktig i innehållet. På nyåret hör det till att lova något som man kanske inte ändå kan hålla. Motionera mera är väl ett typiskt nyårslofte. Jag läste att bara genom att stå upp istället för att sitta förbrukar man tre gånger fler kalorier. Om julbocken kommer till arbetet får han komma med ett skrivbord som jag kan stå och jobba vid. Ni lär ju inte se mig ute i motionsspåret... men man vet ju aldrig.

Källor: <http://123an.tjosan.se/jul/kaloriregler.php>

<http://hjärnfysik.blogspot.fi/2012/10/sta-upp-och-brann-kalorier.html>

http://www.stormossen.fi/tmp_stormossen2_site_3.asp?sua=2&lang=2&s=296

Fridfull Jul
&
Gott Nytt År
låt 2014 bli det år
då drömmar går i uppfyllelse

SÖDERBYBLADET
Södra Vallgrund Byråd r.f.
Monika Nissander
Tfn 040 58 679 58
e-post: [soderbybladet\(a\)outlook.com](mailto:soderbybladet(a)outlook.com)
www.korsholmsskargard.fi > föreningar och
samfälligheter > Södra Vallgrund Byråd r.f.

Material till nästa tidning
kan inlämnas före vecka 4.